

Mondneusmasker in de JGZ

04-11-2020

De adviezen voor het gebruik van mondneusmaskers in de JGZ zijn diverse malen aangepast vanwege de veranderende omstandigheden. Op dit moment adviseert de rijksoverheid dringend om in alle publieke ruimtes niet-medische mondneusmaskers te dragen. Ook in zorginstellingen zijn er ruimtes als die beschouwd kunnen worden als publiek domein. Daar is het advies om preventief gebruik te maken van een niet-medisch mondneusmasker, aangevuld met in sommige situaties het advies om gebruik te maken van een type II of IIR. Het gebruik van een mondneusmasker is een aanvulling op de bestaande adviezen voor de face-to-face contacten in de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg.

De algemene maatregelen voor face-to-face contact zijn:

- medewerkers blijven thuis/ werken vanuit huis bij klachten
- triage door een gezondheidscheck te doen voorafgaand aan het face-to-face contact (vragen aan ouders en jongeren of ze verkouden zijn, hoesten, niezen, reuk en smaak verlies, koorts). Zie ook: <https://www.rivm.nl/documenten/gezondheidscheck>
- 1,5 meter afstand houden in de JGZ locaties en tijdens huisbezoeken
- Geen handen geven
- hygiëne (handen wassen, hoesten en niezen in de elleboog)
- nieuw toegevoegd: preventief gebruik van een niet-medisch mondneusmasker

Toelichting:

Het advies is veranderd vanwege het enorm oplopend aantal besmettingen en omdat mensen besmettelijk kunnen zijn zonder klachten te hebben en (1-3 dagen) voordat klachten ontstaan. Met een gezondheidscheck vooraf sporen we mensen die besmettelijk zijn zonder klachten niet op. Hoe meer het virus voorkomt, hoe groter dat risico is.

Nadat premier Rutte niet medische mondneusmaskers dringend adviseerde voor alle binnenruimtes, is ook minister van Ark, op advies het RIVM met een advies gekomen voor preventief gebruik van medische mondneusmaskers in de gezondheidszorg, zie kamerbrief van 13 oktober met de daarbij behorende OMT adviezen.

Het RIVM vertaalt de richtlijnen naar de verschillende sectoren in gezondheidszorg. Het Covid 19 advies team JGZ heeft het advies omgezet naar JGZ termen.

Advies mondneusmaskers:

Momenteel (04-11-2020) zijn 19 regio's ingeschaald als zeer ernstig, 5 op ernstig, 1 op zorgelijk en 0 op waakzaam. Op het coronadashboard is de actuele situatie te vinden.
<https://coronadashboard.rijksoverheid.nl/>

Het RIVM heeft recent nieuw advies opgesteld voor PBM buiten het ziekenhuis, dat is te vinden op: <https://lci.rivm.nl/covid-19/PBMbuitenziekenhuis>. Vanaf niveau zorgelijk (momenteel heel Nederland) wordt PBM geadviseerd. /

1. Inschalingsniveau waakzaam: niet medisch mondneusmasker

Het gebruik van een niet-medisch mondneusmaskers geldt voor situaties waar GEEN sprake is van verdenking op COVID-19 besmetting.

JGZ medewerkers kunnen preventief een niet-medisch mondneusmasker gebruiken bij face-to-face contact met ouders en jongeren ZONDER (verdenking op) COVID-19, om te voorkomen dat zij zelf besmet raken met COVID-19 of dat zij ouders en jongeren besmetten. Een niet medisch mondneusmasker kan 3 uur worden gedragen. Alleen omwisselen om te eten en te drinken of als het nat of vuil is.

0. Inschalingsniveau zorgelijk, ernstig, zeer ernstig: mondneusmasker tenminste type II

Voor JGZ medewerkers geldt het advies om vanaf inschalingsniveau "zorgelijk" een mondneusmasker tenminste type II te gebruiken in de volgende zorgsituaties:

- In zorgsituaties waarbij meer dan 15 minuten géén 1,5 meter afstand gehouden kan worden tot ouders of een jongere, bijvoorbeeld tijdens een huisbezoek bij kleinbehuisde gezinnen.
- In zorgsituaties waarbij veel kinderen en jongeren in een aaneengesloten periode op minder dan 1,5 meter worden beoordeeld/ behandeld, bijvoorbeeld bij lichamelijk onderzoek en vaccinaties tijdens een consultatiebureauzitting of groepsvaccinatie.

Een faceshield als vervanging van een mondneusmasker tenminste type II kan in deze zorgsituaties alleen als er ook goede bronmaatregelen zijn zoals triage op klachten en testbeleid voor medewerkers. Een faceshield kan bijvoorbeeld gebruikt worden bij een spreekuur.

- Bij handelingen waarbij de JGZ medewerker langer dan 3 minuten, zeer dicht (<30 cm) bij het gelaat van de ouders en jongeren komt wordt geadviseerd een chirurgisch mondneusmasker tenminste type II en een spatbril /faceshield te dragen.
- In alle overige situaties gebruiken de JGZ medewerkers preventief een chirurgisch mondneusmasker bij fysiek contact ouders en jongeren ZONDER (verdenking op) COVID-19, om te voorkomen dat zij zelf besmet raken met COVID-19 of dat zij hun ouders en jongeren besmetten.
- Voor kinderen t/m 12 jaar zonder voor COVID verdachte symptomen kan voor alle handelingen worden volstaan met basis hygiënische maatregelen. Maar aangezien kinderen t/m 12 jaar nooit zonder begeleiding van hun ouders gezien worden, is voor het contact met de ouders wel bescherming nodig volgens de genoemde maatregelen.

0. Bij Besmetting met COVID-19

Als er sprake is van (een verdenking op) COVID-19, positieve testuitslag en als de uitslag van de test nog niet bekend is, dan moet de jeugdgezondheidszorg uitgesteld worden. Als dit echt niet kan dan moet de zorg met de daarvoor geadviseerde PBM worden uitgevoerd, d.w.z. type IIR masker, bril, handschoenen en schort. De werkgever dient deze materialen beschikbaar te stellen inclusief de juiste instructie voor gebruik. Zie ook Leidraad Persoonlijke bescherming in de (poli)klinische setting van de Federatie Medische Specialist en het beleid van V&VN.

0. Werkgevers

Minister van Ark beschrijft in haar brief dat het beschikbaar stellen van PBM de verantwoordelijkheid is van de werkgever. Als de reguliere kanalen niet toereikend zijn kan gebruik gemaakt worden van middelen van het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH).

0. Professionals

JGZ medewerkers kunnen in specifieke situaties op basis van eigen professionele inschatting afwijken van de adviezen. Als medewerkers zich niet veilig voelen of vrezen een besmettingsgevaar te zijn voor de cliënt, dan kunnen ze naar eigen inzicht persoonlijke beschermingsmiddelen toepassen om zorg te kunnen verlenen.

6. Soorten neusmondmasker en face-shields (tekst LCI)

Mondneusmaskers type FFP1, FFP2 en chirurgische mondneusmaskers type IIR

Deze mondneusmaskers worden in de gezondheidszorg gebruikt om medewerkers te beschermen tegen besmetting door patiënten. Het gaat hierbij om bescherming tegen relatief grote hoeveelheden virus die verspreid worden door zieke patiënten. Daarbij kan het virus bij bepaalde medische procedures en bij onderzoek van mond, neus of keel van korte afstand tegen het masker aangehoest worden.

Chirurgische mondneusmaskers type II

Deze mondneusmaskers worden door medewerkers in de gezondheidszorg gebruikt om te voorkomen dat zij ziekteverwekkers uit hun neus of keel naar patiënten toe verspreiden. De filterlaag is identiek aan het type IIR, alleen is dit type minder goed bestand tegen spatten van buitenaf.

Face-shields

Face-shields zijn doorzichtige plastic kappen die voor het gezicht worden gedragen en aan de zij- en onderkant, en soms ook bovenkant, open zijn. Face-shields zijn geen gelijkwaardige vervanging voor medische mondneusmaskers, ze kunnen voor preventieve doeleinden in bepaalde situaties als barrière tegen spatten worden gebruikt.

Niet-medische mondneusmaskers

Op dit moment adviseert de Nederlandse overheid dringend om in publieke ruimtes niet-medische mondneusmaskers te dragen. Ook in zorginstellingen zijn er ruimtes die beschouwd kunnen worden als publiek domein. Niet-medische mondneusmaskers worden gebruikt om de kans te verminderen dat degene die het mondneusmasker draagt, het virus verspreidt naar zijn omgeving. De situaties in dit document gaan niet over publieke ruimtes en beschrijven uitsluitend zorgsituaties.

0. Dit terzijde

Het Tv programma Kassa van 17 oktober j.l. aflevering 28 presenteerde een TNO onderzoek naar de functionaliteit van de diverse in omloop zijnde mondneusmaskers. Hieruit blijkt dat polyester-maskers, bamboe-masker en de eigengemaakte maskers volgens het patroon van de website van VWS weliswaar helpen bij niezen en hoesten, maar verder weinig doen. Van belang is goede aansluiting aan de zijkant. Maskers met KN19 (?) zijn het meest veilig. (overigens het patroon inmiddels verwijderd van de website van VWS.

Ook kwam daar aan de orde dat het NEN voor het eind van het jaar komt met een keurmerk voor mondneusmaskers met aandacht voor pasvorm (smal, medium en large, want niet ieders hoofd is even groot), duurzaamheid en niet bestaand uit giftige stoffen.

[adviesnotitie-preventief-gebruik-van-mond-neusbescherming-in-de-acute-zorg%20\(2\).pdf](#)

[Kamerbrief+over+rapport+onderzoek+en+advies+preventief+gebruik+beschermingsmiddelen+corona%20\(5\).pdf](#)

[adviesnotitie-preventief-gebruik-van-mond-neusbescherming-in-de-acute-zorg.pdf](#)

[advies-nav-82e-omt-26-oktober-2020.pdf](#)